

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ASTRID FRIIS

SÆRTRYK AF UNIVERSITETETS FESTSKRIFT
NOVEMBER 1967

Hedra Friis

ASTRID FRIIS

1. AUGUST 1893 – 31. JULI 1966

Om sin vej ind i det historiske studium har Astrid Friis berettet i en lille selvbiografisk skitse fra 1953. Efter studentereksamen fra Nørre Gymnasium (Karen Kjærs Skole) i 1913 begyndte hun ved Københavns Universitet med skoleembedseksamen for øje, skønt uden lyst til at blive gymnasielærer. »Saa snart jeg fik tilstrækkelig tillid til mine ævner, ombyttede jeg det med magisterkonferensstudiet,« hvilket skete i det tredje studieår. »Min voksende selv-tillid skyldtes ikke, at jeg havde været i stand til at løse selv mindre konkrete historiske opgaver, men at jeg havde faaet tiltro til, at jeg ævnede at tænke selvstændigt. Jeg fandt vel den ene gang efter den anden, efterhaanden som jeg ved læsning erhvervede mig ny viden, at mine tanker ikke var nye, de var tænkt af andre før mig. Tilbage blev dog en sikker følelse af ævne til paa egen haand at tænke et problem igennem.« Sammesteds vedstås en gæld til Kristian Erslev, »der for mig repræsenterede den historiske videnskab i højeste plan.« Astrid Friis deltog på Erslevs sidste kildekritiske hold. Hun følte, at hans kursus først og fremmest var beregnet for middelalderhistorikere og at hendes egne interesser var vendt mod andre tidsperioder. Da hun år senere som professor selv fik med universitetsundervisningen i historie at gøre forsøgte hun at overføre det kildekritiske kursus på eget stof og på den tidsperiode, hun dyrkede, nemlig den nyere tids historie. Også Erslevs afsluttende forelæsninger på universitetet over historisk metode og historiens filosofi nævner hun som betydningsfulde for hendes udvikling. »Til dette tidspunkt kan jeg ogsaa henføre anskaffelsen af tyske og franske værker til indførelse i historisk metode. Jeg ønskede at være vel rustet, naar jeg skulle i gang med egne studier.« Historiefilosofien lå dog hendes intellekt fjernt, hvilket bl. a. hendes gennemgang af historieskrivningens historie sidenhen har præget af.

Den lærer, som Astrid Friis navnlig blev inspireret af i sine studieår, var dog Erik Arup. Gennem hans undervisning førtes hun ind i den politiske og økonomiske historie, fattede især interesse for samspillet mellem det politiske og økonomiske, der blev et felt, hvor hendes særegne begavelse virkelig kom til udfoldelse. Under de afsluttende konferensstudier ønskede Astrid Friis en overgang at koncentrere sig om forholdet mellem de europæiske folk og de andre verdensdeles befolkninger, navnlig forholdet mellem Europa og Indien-Kina, men opgav bl. a. fordi emnet ikke kunne godkendes af historieprofessorerne. I stedet kastede hun sig over et koncentreret studium af engelsk historie under Elizabeth og de første Stuarter. Med hendes egne ord: »I dette mine sidste universitetsaars intense studium af engelsk historie i en af Englands store og af politisk spænding fyldte perioder fik jeg min selvstændighedstrang til fulde tilfredsstillet. Saa fri havde jeg aldrig kunnet komme til at føle mig, hvis mine første dyberegaaende studier havde hentet sit æmne i dansk historie.«

I december 1920 afsluttedes universitetsstudierne med magisterkonferens og et halvt år efter tog Astrid Friis til London, hvor hun opholdt sig i halvandet år. Her uddybedes og fundamenteredes de engelske studier. Arbejdet foregik ganske på egen hånd, hovedsagelig på Public Record Office. Hun skyede de engelske universiteter, ville ikke risikere at få sine undersøgelser kvalt i gode råd. Resultatet fremlagdes i disputatsen *Alderman Cockayne's Project and the Cloth Trade; The Commercial Policy of England in its Main Aspects, 1603–1625* (Copenhagen, Oxford, 1927). R. H. Tawney anmeldte straks bogen i det nyligt grundlagte tidsskrift *The Economic History Review* og tøvede ikke med at betegne værket som et af de vigtigste arbejder på engelsk om det 17. århundredes økonomiske historie, en karakteristik som stadigvæk må siges at holde stik.

England under Elizabeth og de første Stuarter var i enestående grad et land, hvor handel og politik løb sammen. Koncentrationen omkring regeringsbyen London, der formidlede en så overvældende del af landets eksport, var påfaldende. Den nære kontakt mellem metropolens handelsmagnater og regeringen kunne umiddelbart føre tanken hen på de gamle bystater, men den engelske regering repræsenterede rigtignok et moderne, stærkt centraliseret, nationalt monarki, hvilket gav handelspolitikken en hidtil ukendt slagkraft.

I sit opus magnum påviste Astrid Friis, hvorledes det Cockayne'ske af James I støttede projekt afspejlede de såkaldte Eastland Merchants' problemer og den tilbagegang disse købmænd havde lidt i årene 1604–14 i deres forretninger. Især konkurrencen fra hollandsk side følte hårdt. Nederlænderne havde etableret en re-eksport til Baltikum af engelsk klæde, der i ufærdig stand var blevet ført til Nederlandene af de engelske Merchant Adventurers og der viderebehandlet, førend det sendtes til Østersøen. Cockayne's forslag til regeringen gik bl. a. ud på at færdiggøre det engelske klæde i England, så at Eastland-købmændene på denne vis kunne genvinde deres tabte position. Hele det komplicerede økonomiske og politiske spil omkring denne plan, der havde ivrige tilhængere og magtfulde modstandere og som udspillede såvel i Parlamentet som i Privy Council, er skildret og analyseret med en rigdom af detaljer og et sikkert greb, som vidner om forfatterens store fortrolighed med sit stof og sin periode. I projektet, som led skibbrud, afspejles modsætningen mellem englændere og nederlændere, konge og parlament, Eastland Merchants og Merchant Adventurers. Hertil kommer, at værket for så vidt rummer adskilligt mere end titlen lover. Især den økonomiske baggrund for projektet er i den grad udbygget, at her er tale om et vægtigt bidrag til den engelske handelshistorie som sådan. Astrid Friis' brug af de engelske toldregnskaber, de såkaldte Port Books, gav hendes fremstilling videre sigte. Denne demonstration af, hvor meget stof, det var muligt at fremdrage til belysning af, hvad man kunne kalde for de erhvervsmæssige realiteter bag et af tidens centrale projekter og bag lovene, anordningerne og parlamentetsdebatterne, blev fremlagt på et tidspunkt, hvor økonomiske historikere var begyndt at føle et stort behov for en kvantificering af deres problemer, eller måske rettere: et behov for at gøre deres disciplin til en videnskab, hvor »creative imagination and statistical testing play strong counterparts« (for at bruge N. S. B. Gras' formulering i en programartikel i første hefte af *The Economic History Review* 1927). Astrid Friis' disputats blev hurtigt fremhævet som et eksempel på, hvor betydningsfulde resultater en systematisk udnyttelse af de hidtil upåagtede kvantitative kilder kunne opvise vis à vis det politiske stof.

Også på et andet felt viste bogen om *Alderman Cockayne's Project and the Cloth Trade* nye veje, nemlig ved sin behandling af selve

kompagnierne. Beskrivelsen af de to købmandskorporationer var mere realistisk end man hidtil havde været vant. Den nøjedes ikke – som f. eks. W. R. Scott i sit klassiske værk om *The Constitution and Finance of English, Scottish and Irish Joint-Stock Companies down to 1720* (1911–12) – med at beskrive kompagniororganisationens ydre former (oktroyer, konventioner o. lign.), men søgte at skildre kompagnierne indefra. Hvor mange købmænd var år for år aktive, hvorhen gik deres handel, hvad handlede de med, hvorledes fordelte handelen sig på store og små medlemmer? Billedet af den politiske proces fik dermed mere liv, således i skildringen af modsætningen mellem the Outports (d.v.s. havnebyerne uden for London) og handelsselskaberne i London, de første indflydelsesrige i House of Commons, de sidste med kongen og Privy Council på deres parti – i øvrigt en udmærket illustration af det motto, Astrid Friis med et citat fra Arup havde givet sin bog, hvorefter det var partimodsætningerne og de handlendes placering i spillet, der gav den økonomiske historie dens kulør og kraft, ganske som tilfældet var med den politiske historie.

Interessen for de spørgsmål, som rejstes i bogen om *Alderman Cockayne's Project and the Cloth Trade*, var stor i England og har holdt sig lige siden. Man kan således nævne, at den sidste bog, som Ricard Tawney fik færdig før sin død, var biografien om Lionel Cranfield, der udkom i 1958 under titlen *Business and Politics under James I: Lionel Cranfield as Merchant and Minister*; Cranfield havde i Friis' disputats fået en kort omtale med redegørelse for hans ideer og politik. Både R. W. K. Hinton i *The Eastland Trade and the Common Weal in the Seventeenth Century* (1959) og B. E. Supple i *Commercial Crisis and Change in England 1600–1642* (1964) har gjort Cockayne's projekt til genstand for indgående studier ud fra andre synsvinkler end Astrid Friis' og også føjet nye og vigtige momenter til, især hvad projektets fallit og mulige sammenhæng med den store krise i 1620 angår, hvor navnlig de monetære faktorer i udenrigshandelen har tildraget sig større opmærksomhed end tidligere, men alle senere bidrag har ydet Friis' disputatsarbejde den største respekt og bogen er stadigvæk uundværlig såvel ved sine tolkninger som sin dokumentation.

Studiet af de engelske Portbooks og handelen på Baltikum førte uvilkårlig sin forfatter ind på Øresundstoldregnskaberne, denne

enestående kilde til international handelshistorie, som Nina Bang allerede i 1906 havde påbegyndt en udgivelse af (nemlig første bind omfattende skibsfarten 1497–1660). Astrid Friis' sammenstilling af det engelske materiale fra 1606–24 med toldregnskaberne ved Sundet førte frem til en påvisning af store mangler i disse især for tiden før indførelsen i 1618 af den systematiske visitation. Denne udløber af de engelske studier fremlagdes allerede i 1925–26 i en stor afhandling i *Historisk Tidsskrift* (9. rk., 4. bd.) »Bemærkninger til Vurdering af Øresundtoldregnskaberne og Principerne for deres Udgivelse.« Som titlen antyder rummede afhandlingen ikke blot en såre velunderbygget påvisning af regnskaberens begrænsede kildeværdi, men også en stærk kritik af Nina Bangs store publikation, hvor andet binds første halvdel omfattende varetransporten 1497–1660 gennem Sundet var blevet offentliggjort i 1922. Med rette efterlyste Astrid Friis vejledende oplysninger om toldsatser, mål og vægt, vareregistre, prisstatistik m. v., krav, som også Aksel E. Christensen sidenhen kunne tilslutte sig, da han optog sammenlignende studier mellem hollandsk materiale og sundtoldregnskaberne. I en senere afhandling fra 1936 i *Scandia* videreførte Astrid Friis sin kritik på et tidspunkt, hvor andet binds anden halvdel (1933) og et nyt bind skibsfartstabeller omfattende perioden 1661–1783 (1930) forelå. Adskillige fremmede forskere søgte i tidens løb Astrid Friis' vejledning i disse komplicerede spørgsmål, men en egentlig nøgle til eller håndbog i toldregnskaberne nåede hun aldrig at få på tryk. I *Festskrift til Erik Arup* (1946), som Astrid Friis redigerede sammen med Albert Olsen, skrev hun om rosenobeltolden eller skibstolden i Sundet o. 1550. Indtil det sidste var hun optaget af disse spørgsmål og nåede at bidrage med en diskussion på fransk af sundtoldregnskaberens dokumentariske værdi 1571–1618 i forbindelse med et af den maritim-historiske associations kollokvier (offentliggjort i 1962). Selv følte Astrid Friis sin debut i *Historisk Tidsskrift* som en selvprøvelsens tid. Hun optrådte i angriberens rolle mod en udgiver, som på det tidspunkt var landets undervisningsminister, og mod en udgave, der nød fondsstøtte i ind- og udland. Det skortede ej heller på advarende røster. »Det blev en hærkning«, siger hun i sin erindringskitse.

Andre temaer fra den internationale handelshistorie blev taget op i forbindelse med den diskussion, som i løbet af 1940'erne udspandt

sig mellem Eli F. Heckscher og Albert Olsen om det svenske kobbers rolle på det europæiske marked i det 16. og 17. århundrede. Albert Olsen havde her henledt opmærksomheden på det japanske kobbers betydning for prisdannelsen i Europa i det 17. århundrede, idet den hollandske ostindiske kompagni fra tid til anden indførte kobber fra Japan. Astrid Friis sekunderede Albert Olsen ved at føre dette tema tilbage til det 16. århundredes slutning i en afhandling i tidsskriftet *Scandia* (1939) om forbindelsen mellem det europæiske og asiatiske kobbermarked, vel det nærmeste hun kom sin studietids drøm om at beskæftige sig med forbindelsen mellem Europa og verden udenfor, når bortses fra hendes bidrag til den af Albert Olsen og William Norvin redigerede *Gyldendals Verdenshistorie*, hvor hun skrev om tidsafsnittet ca. 1490–1660 (1937). Et andet internationalt studie var den langt senere afhandling (1953) om de to kriser i Nederlandene 1557 (med appendiks udarbejdet sammen med Svend Ellehøj). Den var tænkt som første afsnit af »An Inquiry into the Relations between Economic and Financial Factors in the Sixteenth and Seventeenth Centuries«, men nogen fortsættelse kom aldrig. Afhandlingen blev skrevet til 1. årgang af det netop grundlagte økonomisk-historiske tidsskrift *The Scandinavian Economic History Review*, i hvis redaktion Astrid Friis indtrådte sammen med kollegerne Eino Jutikkala fra Helsingfors, Johan Schreiner fra Oslo og Ernst Söderlund fra Stockholm med sidstnævnte som hovedredaktør.

Astrid Friis følte sig overbevist om, at førstehåndsarbejde med fremmed historie gav studiet af den danske historie et større perspektiv. Hendes egne arbejder var for så vidt det bedste eksempel på rigtigheden af denne opfattelse. Foruden sundtoldstudierne kom hendes beskæftigelse med den danske økonomiske historie til at omfatte arbejdet med den store publikation vedrørende prisernes og lønningernes historie i Danmark, som Institutet for Historie og Samfundsøkonomi stod for. Dette projekt var startet allerede i 1939, men havde under krigen ligget stille. I 1946 blev arbejdet reorganiseret og Albert Olsen, som var den drivende kraft i reorganisationen, fik Astrid Friis medinddraget i ledelsen, så såre hun var blevet udnævnt til professor i historie. Da Albert Olsen kort efter døde kom Astrid Friis til at stå med hovedansvaret for et stort og kompliceret forskningsarbejde omfattende en historisk periode, tidsrummet 1660–1800, hun ikke tidligere havde beskæftiget sig med på primært

grundlag. Arbejdet tyngedes yderligere derved, at Astrid Friis i de kommende år havde mange andre gøremål at varetage og derfor ikke kunne samle sig om prishistorien i den udstrækning, hun selv kunne ønske det. Trods vanskelighederne bragtes selve indsamlingsarbejdet dog til en afslutning og i 1958 udsendtes *A History of Prices and Wages in Denmark, 1660–1800*, vol. I ved Astrid Friis og Kristof Glamann. Ved indsamlingen og bearbejdelsen af det materiale, som hermed offentliggjordes, havde tillige Fridlev Skrubbeltrang, Elly Mogensen, Edit Rasmussen og Kirsten Willerslev samt gruppens statistiske medarbejder, økonomeren Erling Olsen, taget del. Med udsendelsen føjede Danmark sit bidrag til en international serie af undersøgelser, som havde taget sin begyndelse i 1930'erne under Sir William Beveridges ledelse og som i årenes løb havde resulteret i arbejder vedrørende England, Frankrig, Tyskland, Holland, Polen, Spanien og U.S.A. Til Astrid Friis' store glæde blev det danske værk vel modtaget i udlandet. En engelsk anmelder kaldte det ligefrem for »a model of its kind« og det frydede hende – forståeligt nok, når man betænker, at projektet overhovedet var det største og mest kostbare, Institutet i sin mangeårige virksomhed havde givet sig i kast med. Astrid Friis var i øvrigt medlem af Institutets ledelse, hun sad som dets næstformand og kasserer i årene 1949–55, og var som sådan med til at gennemføre den vigtige omdannelse, hvorved Institutet nedlagdes og tre egentlige universitetsinstitutter i stedet så dagens lys, nemlig et økonomisk, et historisk og et institut for samtidshistorie og statskundskab. Til det historiske institut overførtes de prishistoriske samlinger og en særlig afdeling indrettedes til arbejdets videreførelse. Et andet projekt, som vel egentlig stod hendes hjerte nærmere al den stund, det var udsprunget af hendes egen forskning, blev på Astrid Friis' initiativ iværksat ved Institutet, nemlig en undersøgelse af studehandelens og -eksportens historie bl. a. baseret på benyttelsen af de gottorpske regnskaber. Den blev overdraget Svend Ellehøj og havde en overgang også Ole Karup Pedersen som medarbejder. Undersøgelsen blev imidlertid indstillet, da andre opgaver lagde beslag på kræfterne.

Af Astrid Friis' øvrige studier inden for den danske historie må især fremhæves hendes to store afhandlinger om »Kansler Johan Friis' første aar« og »Rigsraadet og statsfinanserne« i henholdsvis *Scandia* (bd. VI–VII, 1933–34) og *Historisk Tidsskrift* (10 rk., 6. bd.,

1942–44). De statsopbyggende kræfter i det 16. århundredes Danmark var her genstand for hendes interesse. Danmark var i begyndelsen af det 16. århundrede ikke mindst på administrationens, især finansforvaltningens, område tilbagestående målt med en engelsk eller fransk alen, men nåede i århundredets løb frem til en placering blandt de moderne europæiske nationalstater. Medens opløsningen havde været tydelig i århundredets begyndelse satte genopbygningen ind efter 1536, da Grevefejden var sluttet og Reformationen gennemført. Den moderne indstillede del af den danske adel, indehaverne af de betydende embeder i centraladministrationen og af lensmandsembederne i lokaladministrationen, prægede tidehvervet. Astrid Friis viste i sine undersøgelser, at netop de rigsråder – og heriblandt den øverste leder af kongens administration, kansler Johan Friis – der ved at støtte lensreformen udfoldede de stærkeste bestræbelser for at styrke statsmagten og for så vidt også kongemagten på bekostning af adelens personlige interesser, på et andet område, nemlig skattebevillingens, beskar kongens dispositionsfrihed ved at udvide rigsrådets kompetence og hindrede derigennem, at kongehusets private interesser kom til at gå frem for statens tarv. Lensreformen havde Erslev behandlet i sit banebrydende værk om *Konge og Lensmand i det sextende Aarhundrede* (1879), medens Arup i sin Danmarkshistorie havde interesseret sig for regeringerne bag kongerne. Astrid Friis føjede, ikke mindst ved sine dybtborende studier af finansforvaltningen, statsgælden og rentemesterregnskaberne, adskilligt til, som kastede nyt lys over magtforholdet mellem konge og rigsråd i det 16. århundrede. Det er vel for meget sagt, at disse undersøgelser kom til at danne skole, men andre lod sig i hvert fald inspirere af den frugtbare problemstilling, således Birgitta Odén i sine senere studier over den svenske finansforvaltning i anden halvdel af 1500-tallet. Og som det var tilfældet med disputatsen kom der større spænding og mere dramatik ind i fremstillingen netop ved at følge samspillet mellem det politiske og det økonomiske. Til disse studier må endelig føjes rækken af bidrag til *Dansk biografisk Leksikon*, der ligeledes vidner om Astrid Friis' fundamentale fortrolighed med det 16. århundredes danske historie.

I 1946 udnævntes Astrid Friis til professor i historie ved Københavns Universitet, hvor hun efterfulgte Knud Fabricius. Hun blev

Danmarks første kvindelige professor. Som underviser havde Astrid Friis sin force i øvelsen med det lille hold, hvorimod hendes mundtlige foredrag var svært at følge, ligesom hun var hæmmet i sin fremtræden i større forsamlinger f. eks. ved disputatshandlinger. Hendes interesse for de studerende var umiskendelig og gav sig somme tider udslag i noget rørende omsorgsfuldt. Hun kunne begejstres over den studerendes første famlende forsøg på videnskabens vej, hvilket smittede af og virkede igangsættende. Ikke sjældent var hun i sin undervisning intuitiv i sit forhold til stoffet, ofte springende i fremstillingsformen, havde en svaghed for det fantasifulde, men tøjledes af sin kritiske sans, navnlig når hun stod overfor det skrevne bidrag. Mindre vellykket var nok hendes undervisning inden for områder, som hun følte sig forpligtet til at varetage, men ikke havde arbejdet med på egen hånd. I de år, Astrid Friis sad som professor, skete der i øvrigt en kraftig vækst i tilgangen til det historiske studium, navnlig i den allersidste periode af hendes embedstid; hendes største organisatoriske indsats blev her indretningen af Historisk Institut på Bispetorvet, i hvis ombyggede lokaler hun som forstander i 1963 – året før sin afgang – kunne byde velkommen.

Astrid Friis var det meste af livet igennem mere ensom, tror jeg, end de fleste. Som barn havde hun efter sit eget udsagn været noget af en dagdrømmer. Ikke uden grund. Hendes mor døde året efter datterens fødsel, og faderen forlod familien og landet, da Astrid Friis var 5 år gammel. Sammen med søsteren blev hun opdraget af farmoderen og et par ugifte fastre. På denne baggrund skal nok hendes stærke selvstændighedstrang ses, samt trangen til at hævde sig. Begge dele kom til at virke isolerende. Desuden var hun af natur ganske nærtagende og trods sin fortrinlige forstand et følelsesmenneske med stærke sympatier og antipatier. Astrid Friis følte, at de sider af historien, hun helligede sit talent, herhjemme i modsætning til udlandet længe var udsat for en ofte uforstående, til tider nedladende kritik. Det generede hende og hun bed fra sig med næb og klør, skønt egentlig ikke udstyret med noget synderligt talent for det polemiske. Vandt man derimod hendes fortrolighed var hendes trofasthed stor og i samværet med dem, hun brød sig om, forsvandt disharmonierne.

Først sent opnåede hun den ydre status, som hendes banebrydende arbejder fra 1920'erne havde lagt op til. Økonomisk set var

hun uafhængig og kunne leve som forsker uden lønnet arbejde indtil udnævnelsen til professor. I løbet af 1940'erne ændredes hendes tilværelse på afgørende vis. Foruden professoratet kan nævnes, at hun i 1943 blev medredaktør af *Historisk Tidsskrift*, som hun redigerede indtil 1965 sammen med Povl Bagge, og som medlem af den historiske forenings bestyrelse bidrog hun til forsoningen i den danske historikerverden. Fra 1948 til sin død var hun formand for det ærværdige af Erslev i sin tid stiftede Selskab for Udgivelse af Kilder til dansk Historie, ligesom hun i 1948 blev formand for Danmarks internationale historikerkomité. Indtil det sidste bevarede hun sin orientering mod verden uden for Danmark, især den angelsachsiske, hvis åndsliv og kultur hun elskede og hvis historikere hun så det som en opgave at introducere herhjemme. Hun skrev om dem i *Historisk Tidsskrift* og hun inviterede dem til at forelæse på universitetet. Da hun fyldte 70 og hyldedes med et festskrift (hvori hendes bibliografi er fortegnet ved Nils Henning Jeppesen) var det hende en kilde til ekstra glæde, at den amerikanske økonomisk-historiske forening samtidig udnævnte hende til æresmedlem. Inden for det skandinaviske lagde hun især vægt på det gode nabo-skab til Historiska Institutionen ved Lunds Universitet. Astrid Friis bevarede usvækket sin energiske tro på historiens rolle og dens placering blandt videnskaberne i det hele taget og anså det for sin pligt at tage vare på dens renommé.

Kristof Glamann.

BIANCO LUNO A/S, KSBH

DIS-Danmark

1 0 5 7 4 4